

Засновники Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень.*
Головний редактор О. Онищенко, академік НАН України. *Редакційна колегія* В. Горвий (заступник головного редактора, науковий керівник проекту), Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. *Бюлетень підготували* В. Бондаренко, С. Горова, О. Козуля, Ю. Половинчак. *Адреса редакції:* НБУВ, пр-т 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044)524-25-48, (044)525-61-03. E-mail: siaz@pochta.ru, www.nbu.gov.ua/siaz.html. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

№ 76
(13 жовтня 2009 р.)

ЗМІСТ:

У ЦЕНТРИ УВАГИ	2
АКТУАЛЬНА ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ	3
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС	5
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА	18
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	24
ПОЛІТИКА	31
ЕКОНОМІКА	33

КИЇВ 2009

У ЦЕНТРИ УВАГИ

12 жовтня в Україну прибула місія Міжнародного валютного фонду

За словами постійного представника МВФ в Україні М. Альєра, мета місії – проведення дискусій у рамках третього перегляду програми за угодою stand-by. Нагадаємо, що в листопаді минулого року МВФ схвалив для України дворічну програму на загальну суму 16,4 млрд дол. Відтоді наша країна вже отримала три транші на загальну суму майже 11 млрд дол. МВФ планує виділити Україні четвертий транш кредиту stand-by в розмірі 2,5 млрд SDR (близько 3,71 млрд дол.) 15 листопада 2009 р., однак ряд експертів висловлювали сумніви в його виділенні через порушення Києвом своїх зобов'язань, узятих у рамках співпраці з фондом. Україна, зокрема, з 1 вересня мала підвищити ціни на газ для населення на 20 %, а з 1 жовтня – для теплокомуненерго. НКРЕ при схваленні уряду ухвалила відповідне рішення, але воно не було реалізоване через позицію профспілок, з якими, згідно з законодавством, воно мало бути узгоджене.

Місія МВФ перебуватиме в Києві з 12 до 24 жовтня. Перший етап місії буде зосереджений на обговоренні технічних питань – перші два дні місія працюватиме на рівні експертів. «За результатами цих дискусій, починаючи з 14 жовтня, коли до місії в Києві приєднається Джейла Пазарбазіолу, почнуться переговори», – уточнив М. Альєр.

Експерти фонду повинні оцінити виконання показників критеріїв ефективності програми stand-by згідно з Меморандумом про економічну і фінансову політику від 23 липня 2009 р., підписаним між Україною і МВФ.

Під час перебування місії МВФ Кабмін має намір зробити доповідь про використання наданих коштів.

У своєму огляді від 28 вересня ц. р. експерти МВФ зазначали, що позики фонду допомогли багатьом державам, зокрема Україні, уникнути катастрофічних наслідків фінансової кризи. Фахівці фонду підкреслили, що МВФ застосував більш гнучкі умови надання позик, зокрема у випадку України, якій виділили три транші кредиту, незважаючи на великий дефіцит бюджету.

Уряд України розглядає співпрацю з МВФ як одну з найдієвіших антикризових програм, використовуючи кредитні кошти для покриття дефіциту бюджету.

Зі свого боку, міністр економіки України Б. Данилишин під час робочої поїздки до Вашингтона цього тижня обговорить з директором-розпорядником Міжнародного валютного фонду Дж. Ліпскі питання про виділення Україні чергового траншу кредиту. Кажучи про виконання Україною зобов'язань згідно з Меморандумом про співпрацю з МВФ, Б. Данилишин зазначив, що більшою мірою уряд їх виконав. «Я думаю, що за десятибальною шкалою цей показник на

рівні восьми», – сказав міністр економіки (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2009. – 12.10; *FOR-Ua.coM (www.for-ua.com)*. – 2009. – 13.10).

АКТУАЛЬНА ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ

С. Горова, влас. кор.

Крок до забезпечення енергонезалежності України зроблений?..

ВАТ «Укртранснафта», виконуючи укази Президента України, рішення Ради національної безпеки та постанови Кабінету Міністрів, розпочало транспортування світлої каспійської нафти сорту Azeri Light на ЗАТ «Укртатнафта» (Кременчуцький НПЗ, Полтавська обл.) – про це йшлося на прес-конференції голови правління ВАТ «Укртранснафта» О. Лазорко, голови правління ВАТ «Ескимнафтопродукт» А. Романовського та голови правління ЗАТ «Укртатнафта» П. Овчаренка.

«Все те, про що довго говорилося, готувалося – зараз здійснилося і тепер вже є чіткі плани щодо завантаженості державного заводу альтернативними видами нафтової сировини», – відзначив О. Лазорко.

Початок прокачування легкої нафти на Кременчуцький НПЗ є дуже важливим не лише, безпосередньо, для заводу, а й для України в цілому, сказав А. Романовський і підкреслив: «Я дуже радий, що наше підприємство змогло взяти участь у диверсифікації постачання енергоносіїв в Україну».

За його словами, вже існують довгострокові контракти, заключені з азербайджанською державною компанією на поставку «трьох танкерних позицій, а в перспективі й збільшення обсягів поставок».

Закупки «Укртатнафтою» легкої нафти із застосуванням танкерного флоту дещо схвилювало ринок. Тепер поставщики і з інших регіонів виявляють інтерес до даного проекту. Нині, за інформацією голови правління ВАТ «Ескимнафтопродукт», проводяться досить активні, у тому числі й на урядовому рівні, переговори з лівійською нафтовою компанією про поставки нафти в Україну. Крім того, також ведуться переговори з іранськими поставщиками, виявляють свою зацікавленість щодо поставок нафти в Україну і великі трейлінгові компанії. «Тобто зроблений перший і дуже важливий крок до забезпечення енергонезалежності України», – наголосив А. Романовський.

У свою чергу П. Овчаренко відзначив, що «два роки нафтової блокади, в якій перебував завод, з боку російських транспортних і нафтових компаній сьогодні були перервані. Сьогодні о п'ятій ранку нафта була поставлена на завод, і вже у вигляді готових нафтопродуктів відвантажується споживачам».

Дані контракти є не першими, що були укладені «Укртатнафтою» на альтернативні поставки палива. Проте багато з них були розірвані під тиском російських транспортних компаній (ідеться про «Транснафту») та зупинені через незручні позиції з логістики.

Голова правління ЗАТ «Укртатнафта» додав, що «те постачання, яке на сьогодні ведеться, – це максимально оптимальне постачання для «Укртатнафти», яке дасть можливість переробляти до 500–560 тис. т на місяць, або 6 млн т на рік і, що найголовніше, виробляти продукт: з бензинів – відповідний стандартам «Євро-3», а з дизельного пального – стандартам «Євро-4».

Відповідаючи на запитання журналістів, О. Лазарко відзначив, що «Укртранснафта» через придніпровські нафтопроводи мала можливість постачати нафтову сировину на три нафтопереробні заводи – Кременчук, Лукойл (Одеський нафтопереробний завод) і Лисичанськ. Проте протягом останніх двох років «Укртранснафта» зіткнулася з тим, що майже в п'ять разів зменшилися обсяги транспортування російською «Транснафтою» нафти даними нафтопроводами. «В останній місяць казахські обсяги, які йшли на Одеські термінали, взагалі були зняті «Транснафтою» з графіків і перенаправлені в порт Новоросійськ. «Укртранснафта» стала перед фактом, що при завантаженні обсягів, які залишились, на Одесу чи на Лисичанськ, придніпровські нафтопроводи будуть завантажені максимум на 15 %», – підкреслив голова правління ВАТ «Укртранснафта». І повідомив, що «коли до нас з липня з листами почав звертатися Кременчуцький нафтопереробний завод стосовно контрактів на поставку легкої нафти, то, розуміючи, що це державний завод, що він найбільший в Україні і розташований в її центрі, розуміючи, що 100 % світлих нафтопродуктів Кременчук відвантажує на внутрішній ринок споживання, безумовно, ми з великим задоволенням прийняли пропозицію, підписали угоди з експедиторами, які мають угоди з «Укртатнафтою». Уклавши дані угоди, ми запланували весь технологічний регламент, щоб забезпечувати придніпровською частиною нафтопроводів з Одеси на Кременчук світлу нафту і, таким чином, завантажити всі лінії на постійну роботу».

О. Лазарко також звернув увагу журналістів на те, що потребує вдосконалення тарифна політика на транспортування нафти. Сьогодні ми маємо певний різнобій у тарифах, затверджений НКРЕ. Так, з Одеси до Кременчука нам вдалося добитися оптимальної вартості – менше 25 грн на тонні транспортування з ПДВ. Водночас маршрутом Одеса – Броди новий тариф, затверджений НКРЕ на сьогодні, становить 36,7 грн без ПДВ на значному проміжку маршруту до Одеського заводу, що впливатиме на собівартість продуктів.

Подія, про яку йшлося на прес-конференції, є етапною на шляху до диверсифікації в забезпеченні України необхідними нафтовими ресурсами. На сьогодні важливо, чи має компанія ВАТ «Укртранснафта» гарантії постійних поставок нафти з альтернативних джерел, наскільки реалістичними є плани нарощення таких поставок у найближчому майбутньому. В усякому разі продукція

Кременчуцького НПЗ на внутрішньому ринку найближчим часом може стабілізувати ціни на пальне, сприяючи, таким чином, стабілізації цін на інші види продукції.

(Інформація СІАЗ)

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

**Ю. Половинчак, канд. іст. наук,
старш. наук. співроб.**

Державний борг – оцінки і прогнози

Державний борг України вже становив понад 35 млрд дол. Сукупний державний (прямий) і гарантований державою борг України за серпень 2009 р. зріс на 1,85 млрд дол., або на 5,6 %, – до 35,112 млрд дол. Державний зовнішній борг становив 123 млрд грн (43,85 %) або 15,3 млрд дол. Державний внутрішній борг становив 82,3 млрд грн (29,37 %) або 10,3 млрд дол. Такі дані наводяться у звіті Міністерства фінансів.

У цілому з початку 2009 р. держборг у валютному виразі збільшився на 10,51 млрд дол., або на 42,7 %, в основному, за рахунок отримання другого і третього траншів кредитної лінії МВФ у обсязі 4 млрд СПЗ (спеціальні права запозичень), перевищення випуску облігацій внутрішньої державної позики над їх погашенням і наданням державних гарантій.

У гривневому еквіваленті сукупний держборг у серпні зріс на 24,46 млрд грн, або на 9,6 %, – до 280,51 млрд грн, з початку року – на 91,1 млрд грн, або на 48,1 %.

Зі свого боку, НБУ повідомляє, що в наступному році Україна має сплатити не менше ніж 2,3 млрд дол., а за приватним боргом – понад 18 млрд дол. зовнішніх боргів. Про це йдеться в основних засадах грошово-кредитної політики на 2010 р.

Ця ситуація багатьма політиками визначається як вкрай небезпечна. Так, Президент України В. Ющенко підкреслює, що у 2010 р. обслуговування внутрішніх і зовнішніх запозичень країни, які взяв нинішній уряд, коштуватиме витрат більших, ніж фінансування витрат на оборону та охорону здоров'я разом узятих.

Його занепокоєння поділяє голова рахункової палати В. Симоненко. Він переконаний, що збереження ситуації щодо боргової політики уряду веде країну до дефолту. «Подана Мінфіном і казначейством звітність про державний борг за 2008 р. не відповідає фактичному стану справ, тобто перекручена... Уряд і Мінфін завзято і наполегливо будують боргову фінансову піраміду, під уламками якої

може опинитися все населення країни. Негативні наслідки різкого нарощування держборгу в умовах економічної кризи стануть відчутними вже на початку 2010 р.», – попереджає він.

З критичними зауваженнями щодо ситуації навколо державного боргу виступили і політичні опоненти діючого Прем'єра. На думку народного депутата (фракція НУ – НС) К. Ляпіної, у стрімкому зростанні боргів України немає нічого дивного, адже це наслідок економічної політики уряду Тимошенко. «Вже абсолютно очевидно, що саме зовнішні запозичення є одним з основних джерел наповнення бюджету. На все це накладається ситуація з Нафтогазом, якому держава надає ще гарантії під розрахунки з зовнішніх запозичень, які також не буде чим повертати. Так що фактично це теж можна зарахувати до майбутніх боргів. Руйнівні наслідки таких дій для держави очевидні для всіх, крім самого Прем'єра. Оця практика безмежного дикого позичання коштів, які так часто використовує уряд, є абсолютно антиекономічною і веде країну в глухий кут», – наголошує вона. «Регіонал» С. Львовчкін також попереджає, що «бездумні запозичення нинішньої влади, які використовуються на проїдання, невідворотно ведуть Україну до дефолту». Він виступив категорично проти ідеї покласти на плечі Мінфіну, тобто на державу, борги НАК «Нафтогаз України». Такий сценарій, на його думку, «межує зі злочином, тому що в такому разі Тимошенко збільшить державний борг майже на 100 млрд грн».

Коментуючи інформацію НБУ про те, що виплати за державним та корпоративними боргами наступного року перевищать 20 млрд дол., экс-голова Нацбанку України, один з можливих кандидатів на посаду Президента, С. Тігіпко не виключив, що боргові зобов'язання України можуть вийти з-під контролю. Він вважає, що «некомпетентні дії уряду заклали міну сповільненої дії під національну валюту». «Нам необхідне різке пошквалювання попиту на українські товари, щоб отримати від зовнішньої торгівлі очікувані 65,1 млрд дол. Але навіть якщо ця умова буде виконана, дефіцит валюти наступного року з урахуванням відтоку інвестицій становитиме не менше 25 млрд дол.», – вважає політик.

На його думку, валютні резерви НБУ в такій ситуації доведеться використовувати переважно на фінансування критичного імпорту – енергоносіїв та ліків.

На його думку, якщо міжнародні фінансові організації відмовлять Україні в наданні великих позик наступного року, на національну валюту чекає обвал.

«Я категорично не підтримую ту практику збільшення боргів і набирання кредитів, яку нині проводить чинний уряд. Це безвідповідальна політика. Уряд наперед забирає гроші за транзит газу, набирає кредити МВФ на не вигідних умовах, дозволяючи МВФ заходити в бюджетний процес, диктувати нам не вигідні умови. Це категорично неприпустимо», – заявив інший можливий кандидат на посаду Президента А. Гриценко.

Тим часом Прем'єр-міністр Ю. Тимошенко заперечує, що зовнішній державний борг країни перевищує норми, закладені в бюджеті. Про це вона

сказала в програмі «Шустер-Life» на телеканалі «Україна». «Не відповідає дійсності інформація про те, що Україна взяла в борг утричі більше, ніж це передбачено в бюджеті», – запевнила голова уряду.

Ю. Тимошенко також заявила, що вважає за доцільне подальше залучення Кабміном зовнішніх позик. «Нам не просто можна, нам необхідно збільшувати борги», – наголосила Прем'єр. У цьому контексті в ЗМІ повідомляється про можливі запозичення України на лише в міжнародних фінансових організацій, а і про пошуки інших можливих кредиторів, серед яких, зокрема, називається і Китай.

У свою чергу Міжнародний валютний фонд, ключовий кредитор України, дав зрозуміти, що не проти залучення Києвом додаткових позик з інших джерел, але вважає, що нарощування боргу без проведення рекомендованих МВФ реформ може піти країні не на користь. Саме так можна розцінити заяву директора-розпорядника МВФ Д. Стросс-Кана, зроблену під час телемосту з учасниками 6-го щорічного саміту Ялтинської європейської стратегії (YES). «Кредити можуть бути корисними, щоб негайно впоратися із проблемами, але корінь проблем, основна частина проблем лежить усередині країн. І незалежно від того, скільки кредитів Україна отримає, ви можете не вирішити проблеми, щоб переформатувати своє майбутнє. Крім того, ви можете підвищити заборгованість країни, яка в кінцевому підсумку виявиться в гіршому становищі, ніж на початку. Отримання грошей поза країною корисне, якщо воно допомагає подолати фінансовий розрив, забезпечити термінову потребу. Але часто так відбувається, що навіть керівництво країни думає, що якщо є гроші, значить добре, все вирішив. Ні, це все не так», – зазначив, зокрема він. «Проблема України не в браку кредитів, а в слабкому управлінні і слабкій фіскальній політиці», – резюмував керівник МВФ.

Досить обережно, без різких апокаліптичних прогнозів коментують ситуацію з держборгом незалежні експерти. Так, директор Morgan Stanley Ukraine, екс-міністр фінансів І. Мітюков, нагадує, що в Україні третина золотовалютних резервів – 10 млн дол. – це кредити МВФ. Якщо співпраця з фондом триватиме, прогнозує він, до кінця 2010 р. наші валові резерви на 50 % будуть складатися з кредитів МВФ, на 50 % – із власних ресурсів НБУ. За його оцінкою, співвідношення боргу до валового внутрішнього продукту залишається «у зоні відносного спокою»: можливе зниження ВВП 2009 р. на 20 % не є критичним, але зобов'язує нас у найближчі два-три роки акуратніше виходити на внутрішні й зовнішні запозичення.

У цілому експерт називає ситуацію керованою, але нагадує, що без позик фонду ми не утримаємо курс на рівні 8–9 грн за 1 дол.

Загалом, сума в 20 млрд дол., які необхідно виплатити за 12 місяців, здатна істотно впливати на курс гривні, але слід враховувати, що зазначена сума об'єднує всі українські борги, термін погашення яких спливає у 2010 р. При цьому в НБУ не враховували, що основна частина цієї заборгованості навряд чи буде сплачена вчасно, а буде реструктуризована або рефінансована внаслідок чого більше

половини з озвучених Нацбанком 20,3 млрд дол. зовнішніх зобов'язань, погашення яких припадає на 2010 р., повертати не доведеться. За оцінками Нацбанку, rollover (частка пролонгованих, рефінансованих і реструктуризованих кредитів) за вісім місяців 2009 р. становила 76 %. «За даними НБУ, з січня до вересня цього року вітчизняні компанії і банки виплатили 7,1 млрд дол., проте це тільки частина від загальної суми заборгованості, яку вони повинні були погасити за цей період. Частина боргу, що залишилася, була рефінансована або реструктуризована», – коментує прогноз на 2010 р. економіст компанії Astrum Investment Management О. Блінов. На думку більшості експертів, ця ж тенденція збережеться і наступного року. «Поки економіка України не почне відновлюватися і фінансовий стан вітчизняних компаній і банків не стабілізується, вони прагнутимуть максимально реструктуризувати і рефінансуватимуть свою зовнішню заборгованість. Наступного року ми не чекаємо значного поліпшення в українській економіці, тому rollover зменшиться трохи і становитиме близько 60 %», – прогнозує старший аналітик інвестиційної компанії Phoenix Capital А. Нестерук.

З тим що наступного року український бізнес поверне не більш 40 % від загального обсягу зовнішньої заборгованості, згоден і виконавчий директор Центру соціально-економічних досліджень «Кейс Україна» Д. Боярчук: «Суверенний і квазісуверенний борг, очевидно, буде погашений в повному об'ємі. В той же час більше 60 % корпоративних боргів наступного року виплачено не буде», – вважає він. Якщо прогнози експертів щодо величини rollover в 60 % виправдаються, то сумарні виплати за зовнішніми зобов'язаннями в 2010 р. становитимуть близько 9,5 млрд дол., з яких 7,2 млрд припаде на корпоративний сектор і 2,3 – на державний.

Такі обсяги зовнішніх виплат, на думку експертів, не критичні для платіжного балансу України і, відповідно, для стабільності курсу гривні. «Погашення зовнішньої заборгованості буде частково перекрите приходом прямих іноземних інвестицій, які в 2010 р. орієнтовно становитимуть 5 млрд дол., а також грошима міжнародних фінансових інститутів. За програмою МВФ Україна наступного року повинна одержати ще чотири транші на загальну суму близько 2,4 млрд», – пояснює О. Блінов.

Значно істотніший вплив на подальшу долю гривні справлятиме курсова і бюджетна політика уряду. Так, «тенденцією, яка насторожує», І. Мітюков називає те, що правильні, у принципі, намагання уряду запозичувати на внутрішньому ринку, покращуючи структуру боргу, супроводжуються непропорційно швидким зростанням частки Національного банку у внутрішньому боргу, що підвищує інфляційні ризики. «У випадку якщо з якихось політичних мотивів гривню примусово посилюватимуть, наприклад, до 7,5 грн/дол., це приведе до значного погіршення стану поточного рахунку платіжних операцій, і тоді мінус 8–10 млрд дол. На фінансовому рахунку не компенсуються позитивним сальдо рахунки поточних операцій, а значить, зовнішні борги фактично доведеться

погашати з резервів Нацбанку», – говорить А. Нестерук.

Отже, ситуація навколо державного боргу значною мірою залежатиме і від внутрішньої політики, і, за умови прийняття виважених рішень, ризику, пов'язані з нарощуванням запозичень, можна мінімізувати.

О. Козуля, наук. співроб.

Всеукраїнське об'єднання «Свобода» на передвиборному етапі

Всеукраїнське об'єднання (ВО) «Свобода» визначилося з кандидатом у Президенти України і активно готується до майбутніх виборів. Політрада партії зобов'язала регіональний актив проводити зустрічі в містах і селах з прихильниками та симпатиками ВО «Свобода». Метою зустрічей повинна бути популяризація програмових та ідеологічних партійних принципів і формування нових первинних партійних організацій.

«На президентських виборах українські націоналісти мають підтримати кандидата-націоналіста. Це лідер ВО “Свобода” Олег Тягнибок», – заявив заступник голови ВО «Свобода», голова Київської «Свободи» А. Мохник. І це не голослівна заява, пише газета “Всеукраїнське об'єднання «Свобода», а стратегія партії, яка передбачає участь об'єднання в усіх виборах – президентських, парламентських, місцевих, що уже продемонструвала свою дієвість. Підтримка «Свободи» за останні три роки зросла «більше ніж у десять разів». Останні вибори до Тернопільської обласної ради підтвердили, нагадує газета, що українці готові голосувати за націоналістів.

Для українських націоналістів, які прийдуть на виборчі дільниці, наголошує А. Мохник, головним критерієм має бути не порівняння шансів кандидатів, а їхня ідеологічна позиція. Підтримка світоглядно чужого кандидата лише за те, що в нього нібито більше шансів, стане проявом української історичної хвороби – малоросійства.

Залежно від того, який політичний табір переможе, такою й буде наша держава, акцентує у своїх виступах заступник голови ВО «Свобода» О. Сич. Або вона набуде національних ознак, або залишиться такою тільки зовні й не захищатиме інтересів корінного населення. Що це за табори?

Перший – неоколоніальний – проросійський, куди входять комуністичні та різного штибу ліві організації, а також Партія регіонів (ПР) і Блок Юлії Тимошенко (БЮТ). Нині цей табір становить найбільшу загрозу для Української держави.

Другий табір – ліберально-космополітичний. До недавнього часу його можна було ототожнювати з «Народним союзом “Нашою Україною”» (НСНУ), а з маргіналізацією цієї сили його місце намагається зайняти створюваний

А. Яценюком фантомний «Фронт змін». Суть і цілі діяльності цього табору полягають у тому, підкреслює О. Сич, що він становить так звані вселюдські цінності вище, ніж національні, і готовий національні інтереси підпорядкувати інтересам наддержавних структур. «Це зворотний бік неоколоніальної політики. Якщо перші нав'язують російську мову, культуру і хочуть обернути нас на свою провінцію, то інші, відповідно, нав'язують англomовну маскультуру і відводять нам роль сировинного продукту. Тому для мене вони тотожні», – заявив О. Сич.

У передвиборній агітаційній роботі «свободівців» критиці лідера «Фронту змін» належить помітне місце. Ті, хто слухає А. Яценюка, говорять вони, «не вірять власним вухам». Хто, запитують себе люди, це говорить – Яценюк чи Янукович. Лідер «Фронту змін» зізнався, пише газета «Свободи», що не підтримує дії Грузії у конфлікті з Росією, звинуватив В. Ющенко в антиросійській політиці і, фактично, підтримав сувору позицію російського президента Росії Д. Медведєва стосовно України. Якщо додати те, що А. Яценюк давно зізнався, що не підтримує визнання УПА воюючою стороною, стане зрозуміло, зазначив заступник голови Київської міської організації ВО «Свобода» А. Ілленко, що між ним та В. Януковичем в ідеологічному плані – жодної різниці. Видно, одна справа, – «розсипати дотепи з телевізора, що Арсеній робить з великим успіхом, інша – чітко визначитися щодо давно назрілих питань історичної справедливості, що стосується української історії, долі нації і майбутнього українського народу. Отут то й вилазить на поверхню справжнє нутро. Спочатку ми думали, що Яценюк помаранчевий, опісля – що кольору рябого хакі (як і його біл-борди), а він, виявляється, як і Янукович – біло-синій», – зауважив А. Ілленко.

Сьогодні серед пропагандистів-«свободівців» популярною стала тема політичної еліти. Найпопулярнішим, говорять вони на прес-конференціях, у ЗМІ і на зустрічах із людьми, є старанно пропагований міф про «необхідність консолідації політичних еліт». «Під цією гарною ширмою придворні політологи ховають банальну змову хунти ПР і БЮТ». Тобто об'єднаних олігархів (біло-сердечних з олігархами біло-блакитними. Чи це об'єднання еліти врятує країну від перманентної кризи? Очевидно, що ні, переконаний голова Харківської обласної організації ВО «Свобода» І. Швайка.

На його думку, Україна й досі пожинає плоди спроб такого альянсу: звільнення проукраїнських міністрів Огризка та Єханурова, «злочинні» зміни до закону про вибори Президента, «дерібан» коштів «Євро-2012», намагання змінити Конституцію під себе. І це перші ластівки такої «консолідації еліт». Мовою Ю. Тимошенко та В. Януковича «консолідація» – означає «дерібан» та поділ портфелів.

Другою модною «фішкою», яку активно впроваджують у політичний дискурс, вважають у «Свободі», є прихід до влади так званої «нової, інтелектуальної еліти», «нового покоління політиків», «третьої сили». Насправді, під гарною обгорткою ховають устремління кандидатів на посаду Президента другого-третього рангу. А. Яценюк, С. Тігіпко, І. Богословська, А. Гриценко – всі

вони більшою чи меншою мірою просувають теорію «зміни еліт». Однак виникає питання, наскільки вони є «новими», «інтелектуальними» та «незалежними». За спиною у всіх них – спонсори сумнівного гатунку, які в результаті й прийматимуть стратегічні рішення. В їхньому минулому – сумнівні політичні або чиновницькі епізоди – політичні зради, адміністративний шлейф, бігання партіями і блоками.

Та й взагалі – чи можна всіх їх, і «нових», і «старих» називати елітою, ставить риторичне запитання голова Сумської обласної організації ВО «Свобода» І. Мірошниченко. «Нинішня політична псевдоеліта – це вчорашні комсомольські вожаки, комуністичне начальство, офіцери КДБ – говорить лідер ВО «Свобода» О. Тягнибок. – Ці люди навіть ментально неспроможні відв'язатися від московського повідка. Вони звикли, що в Кремлі сидить ЦК – велике цабе, до якого належить повсякчас їздити на поклони. Нинішня псевдоеліта не прагне навіть осмислити, що незалежність України – остаточна і безповоротна».

Тому першим кроком «Свободи» до побудови нової України стане люстрація – докорінне очищення влади, у результаті чого особи, які скомпрометували себе співпрацею з попередньою злочинною системою, не зможуть обіймати відповідальні посади в державному апараті (*Всеукраїнське об'єднання «Свобода»*. – 2009. – № 46).

У зверненні О. Тягнибока до молоді «На годиннику історії – повноліття України» говориться, що сьогодні вперше отримують право вибору ровесники незалежності. Відтепер щоразу більше й більше тих, хто народився вже в незалежній Україні, долучатиметься до вирішення долі держави.

«Це – зовсім нове покоління, – наголошується у зверненні. – За ними не стежив Ленін “із портрета на стіні” навіть у яслах. Вони не слухали небилиць про “п’ятнадцять республік-сестер” і “єдиную общнасть – советській народ” на шкільній лаві. Їх не ганяли “добровільно-примусово” ні в колгосп “на буряки”, ні на паради носити портрети кремлівських старців. Вони не розуміють: як це – боятися КГБ? І тепер ці люди – ровесники незалежності – вперше підуть голосувати. Оце і є наша надія на докорінне очищення влади».

А сьогодні, говорять «свободівці», треба викривати та оприлюднювати слабку та антиукраїнську діяльність нинішніх владних структур.

20 вересня на Тернопільщині в смт Козова відбулися Народні збори «Воля нації проти сваволі кланів». У зборах узяли участь голова ВО «Свобода» О. Тягнибок, голова Тернопільської обласної ради О. Кайда, голова фракції ВО «Свобода» в Тернопільській обласній раді О. Сиротюк.

О. Тягнибок у своєму виступі заявив, що свавілля влади вже перейшло межу. У парламенті себе вольготно почувають цілі фракції Лозинських, а в політиці зелену вулицю мають українофоби на кшталт Маркова. Силкові структури зав’язли в кланових розбірках і перетворилися на апарат політичного тиску. Те, що високопосадовці правоохоронних органів є співучасниками вакханалій Лозинського на Кіровоградщині, те що міліцейські чини спокійно споглядають

побиття мирних пікетувальників братами Маркова в Одесі, нещодавній «наїзд» працівників МВС на офіс «Свободи» в Києві – усе це ланки одного ланцюга. Закон і правосуддя перетворилися на інструменти для боротьби з негодними. «Бандитсько-ментівські безчинства набули просто загрозливих для нації масштабів. А сприяння українофобії стало головною лінією владоможців на вісімнадцятому році незалежності. Клани, що узурпували владу, знущаються над українським народом, а водночас плазують перед зовнішніми силами. Холуйська позиція кланів яскраво заявила про себе під час нещодавнього ультиматуму Медведєва Україні та українцям», – зазначив О. Тягнибок.

Лідер «Свободи» торкнувся і питань обороноздатності країни, зазначивши, що «лжееліта планомірно нищить українську армію». Критичне недофінансування Збройних сил супроводжується підризом бойового духу українських солдатів та офіцерів, яких намагаються перетворити на гендлярів військовим майном. Проект бюджету на 2010 р. розширює фінансування апарату майбутнього Президента і водночас закладає катастрофічне недофінансування українського війська. Соромно навіть подумати, але сьогодні армія заборгувала лише за засоби особистої гігієни понад 2 млн грн. Бракує запасу комплектів одягу для призовників. Армія має мільйонні заборгованості за найнеобхідніші речі. Тим часом уряд годує армію обіцянками про ефемерні надходження з продажу землі і майна, яке є в розпорядженні Збройних сил. Правляча каста не збирається захищати народ від зовнішньої загрози, а лише нарошує свавілля проти українців.

«Українці! Настав час дати рішучу відсіч сваволі кланів. Слабкість нинішньої влади не означає слабкості нації. Ми закликаємо українців приєднуватися до нашої боротьби», – таким гаслом закінчив свій виступ О. Тягнибок.

У ряді обласних та місцевих організацій ВО «Свобода» розпочалось обговорення проекту змін до Конституції, запропонованого Президентом України В. Ющенком, але у порівнянні із «свободівським» проектом.

Так, представники обласного комітету Кримської організації ВО «Свобода» взяли участь в обговоренні президентського проекту змін до Конституції. Обговорення відбулось 22 вересня 2009 р. у Сімферополі, в актовому залі Кримського державного інженерно-педагогічного університету за ініціативою Кримського осередку КВУ. Участь у заході взяли керівники кримських осередків політичних партій та громадськості, представники влади та журналісти.

Під час свого виступу голова Кримської організації ВО «Свобода» Е. Леонов запропонував присутнім ознайомитись із проектом Національної Конституції України, розміщеним на офіційному сайті «Свободи», і коротко виклав основні його тези. Особливу увагу Е. Леонов звернув на наступних пунктах «свободівського» проекту: Україна – унітарна держава без усіляких винятків типу кримської автономії чи особливого севастопольського статусу. Сильна президентська влада, де Президент безпосередньо очолює уряд. Боездатна професійна високотехнологічна армія, підкріплена народним ополченням та ядерною зброєю. Смертна кара за злочини проти Української держави.

Національний інформаційний простір як фактор національної безпеки. Українська родина, побудована на національних духовних цінностях тощо.

Заступник голови Кримської організації ВО «Свобода» С. Савченко при обговоренні проекту Конституції, запропонованого В. Ющенком, зазначив: «Конституція має містити норми прямої дії, а не розлогі описові речення без змістовного навантаження, які ми бачимо у “президентському проекті”». У цьому проекті залишаються і навіть підсилюються всі основні недоліки чинного законодавства. Автори граються з термінами «народ», «нація», «корінні народи», не вкладаючи в них жодного конкретного змісту. Про які саме народи і нації йдеться у «президентському проекті» – не зрозуміло. Проте при переліченні мов національних меншин єдиною мовою, яку В. Ющенко захищає, є російська. Це можна назвати корупцією – надання незаконної переваги за національною ознакою.

На завершення голова Севастопольської міської організації ВО «Свобода» О. Болтян прокоментував можливі зміни до законодавства таким чином, що ключовим чинником розвитку держави є докорінне очищення влади шляхом її люстрації.

Голова Тернопільської міської організації ВО «Свобода» та депутат Тернопільської міської ради М. Головка взяв участь у круглому столі щодо обговорення внесення можливих змін до Конституції України. Він нагадав присутнім експертам, що ВО «Свобода» значно раніше запропонувала абсолютно відмінну від презентованих Конституцією України: «Ще 5 серпня 2007 р. на 18-му з’їзді ВО “Свобода” був оприлюднений абсолютно відмінний текст Конституції. Це не було намагання змінити окремі статті чи розділи. Це абсолютно нова Конституція, яка складається з семи розділів і 100 статей. Найголовніше, чим відмінна наша Конституція від решти – це національне питання. Тобто основою українського державотворення є національна ідея – ідея повновладдя української титульної нації на українських землях.

Щодо національних меншин, то згідно з нашою Конституцією їм визначені не тільки права, але й обов’язки. Вони зобов’язані поважати всі традиції українців, знати українську мову і підкорятися законам Української держави.

Першочергово ми повинні розбудувати Українську державу, як гарантію розвитку нації, і в будь-яких аспектах керуватися цим поняттям. Громадянство повинно надаватися тільки за етнічною ознакою, а також тим людям, які народилися на території України.

У проекті Конституції нашої політичної сили вказано, що в Україні має бути чітка вертикаль влади, сильна президентська влада, де глава держави несе повну відповідальність як за свої дії, так і за стан справ у країні. Президента демократично обирають шляхом прямого таємного голосування. Після цього він автоматично стає главою уряду, сам його і формує. Керівник держави призначає та звільняє Генерального прокурора та послів України.

Адміністративний поділ України повинен складатися із 300 повітів. Жителі

кожного з них мають делегувати свого представника в Національну раду (аналог теперішньої Верховної Ради). До речі, на відміну від теперішньої Верховної Ради, де депутати приховують свою національність, Національна рада має формуватися пропорційно за національною ознакою».

Також М. Головка висловив свою думку і про теперішнє жваве оприлюднення проектів Конституції: «Якщо розглядати проекти, які подані вже сьогодні різними політиками, то моя думка, – кожен з них хоче “перетягнути ковдру на себе” перед президентськими виборами. І Президент, і Гриценко, і всі наступні політики, які запланували в найближчий час щось змінити в Конституції. В. Ющенко взагалі намагається завдяки своїй Конституції убезпечити себе на майбутнє від будь-якої відповідальності. В одному з варіантів його проекту Конституції пропонується, що всі Президенти мали би бути довічними представниками однієї з палат всеукраїнського законодавчого органу, тобто залишатися таким собі “сенатором” до кінця днів своїх. Зараз Президент на грані свого падіння намагається запропонувати якийсь новий проект Конституції. Але, як каже народ: “ложка дорога до обіду”. Чому В. Ющенко не пропонував свої теперішні ініціативи тоді, коли мав довіру серед народу і великий вплив у Верховній Раді?»

У передвиборній діяльності «свободівці» почали відводити чільне місце економічним та соціальним питанням. Про це свідчать численні звернення до владних структур та правових органів, пікетування та заяви місцевих партійних організацій.

Так, у серпні Одеська обласна організація ВО «Свобода» звернулася до Генерального прокурора України з вимогою перевірити законність рішення Фонду держмайна стосовно продажу Одеського припортового заводу (ОПЗ). Львівська «Свобода» стала на заваді реалізації рейдерської схеми, метою якої є вилучення у львів'ян 7,5 га землі в центрі міста. 17 вересня Київська міська організація ВО «Свобода» провела пікетування Київської міської ради з вимогою скасувати «грабіжницькі тарифи», запроваджені київською владою, та здійснити реальні зміни у житлово-комунальному господарстві міста на користь київської громади тощо.

На шпальтах «свободівської» преси публікуються матеріали з проблем сільського господарства, охорони здоров'я, бюджетного та пенсійного забезпечення населення тощо. Проте ряд публікацій на економічну тематику несе переважно теоретичний та загальний характер.

«Свободівці» пропонують українську націоналістичну модель, яка має ґрунтуватися на унікальних особливостях України як держави, на унікальних особливостях української нації. Наша ціль зрозуміла, говорять вони, – це найвищий життєвий рівень для найбільшої кількості людей. Для цього необхідно лише зробити зусилля і повірити в себе. Україна має надзвичайно велику кількість переваг, за допомогою яких могла б завоювати дуже добре місце у світовій економіці. Це передусім унікальні землі-чорноземи, унікальне географічне

розташування, значні поклади природних ресурсів. «У нас є понад 40 млн населення, велика кількість досвідчених кадрів, усе ще збереглися високі технології. У нас є все, за винятком однієї “дрібниці” – нормальної влади» **(Всеукраїнське об'єднання «Свобода». – 2009. – № 43).**

Це все – об'єктивні умови, на яких треба будувати націоналістичну модель економіки, стверджує «свободівський» економіст А. Холявка. Крім того, він називає теоретичні джерела цієї моделі. Можна спиратися, вважає він, на ідеї Фрідріха Ліста, ідеї німецької історичної школи в економіці, роботи Франсуа Перру, Моріса Алле, Мішеля Альбера, розробку економістів-дистрибуціоністів. Крім того, є інтелектуальна традиція українського націоналізму, де також сформульовано принципи націоналістичної економіки.

Традиційно націоналісти надають перевагу політичним, історичним та культурологічним питанням. Це вимоги про звільнення української території від Чорноморського флоту Російської Федерації, звернення Севастопольської міської організації ВО «Свобода» до Президента України, РНБО, СБУ, ГПУ, Міністерства оборони, МЗС належним чином відреагувати на незаконне транспортування територією України особливо небезпечних військових вантажів – крилатих ракет типу «Малахит» та «Терміт», акція чернівецької обласної «Свободи» «Холодний душ на п'яну голову Медведєва», заява політвиконкому ВО «Свобода» «Дует Медведєв – Меркель розпочав кампанію з відбілюванням Сталіна і Гітлера» тощо.

19 вересня Кримська обласна організація ВО «Свобода» оприлюднила заяву з приводу заколоту у ВР АР Крим. У ній говориться, що заступник голови Кримської організації ПР, перший заступник голови Верховної Ради АРК С. Цеков організував «антидержавний шабаш» під гаслами: «Навеки с Россией», «Долой бандеровскую САМОСТІЙНОСТЬ». С. Цеков заявив: «...Мы снова будем вместе. 24 августа 1991 года разрушение нашего единого отечества... С этого дня мы начинаем формировать мощное русское национальное движение...»

«Свобода» вимагає від голови ВР АР Крим ініціювати дострокове припинення повноважень поточного складу ВР АР Крим та призначення дострокових виборів, одночасно з виборами Президента України – «цей відповідальний крок дозволить очистити вищий представницький орган півострова від недолугих політиканів. Дострокові вибори дозволять у період економічної кризи, після проваленого діючою владою курортного сезону, заощадити мільйони народних гривень, якщо провести їх одночасно з президентськими».

Кримська організація ВО «Свобода» впевнена, що у наступному складі ВР АРК буде потужна фракція ВО «Свобода», що стане дієвим фактором стабілізації політичної ситуації в Криму. «Ми готові, – наголошується в заяві, – до співпраці з політиками, які будують, а не руйнують. Те, що це не просто слова, показав досвід Тернопільської обласної ради, де фракція ВО “Свобода” спромоглася швидко організувати роботу обласної ради, залучити до конструктивної праці абсолютну більшість депутатів. Ми переконані, що так буде і в Криму».

Зі свого боку, депутати Тернопільської обласної ради (голова обласної ради «свободівець» О. Кайда), вирішили перевірити законність передачі Почаївської лаври УПЦ МП. На сесії вони ухвалили створити тимчасову контрольну комісію, яка вивчить це питання, а також перевірить дотримання Московським патріархатом земельного та міграційного законодавства України.

Комісія також вивчатиме, за словами «свободівців», питання розпалювання міжнаціональної та міжконфесійної нетерпимості УПЦ МП. Комісія звернеться до правоохоронних органів із вимогою притягнення до кримінальної відповідальності осіб, винних у розпалюванні міжрегіональної ворожнечі на території Почаївської лаври.

Депутати Львівської обласної ради звернулися до Президента України В. Ющенка з вимогою визнати вояків ОУН і УПА борцями за незалежність України та проголосити 14 жовтня державним святом – Днем українського війська. Звернення ініціював лідер ВО «Свобода», голова фракції ВО «Свобода» у Львівській обласній раді О. Тягнибок. У зверненні до Президента також ідеться про скасування указу президента Л. Кучми від 23 лютого 1999 р. про встановлення державного свята – Дня захисника Вітчизни. Також депутати клопочуть перед Президентом про присвоєння провідникові ОУН С. Бандері звання Героя України.

В умовах жорсткої боротьби за сутність Української держави «Свобода» приділяє багато уваги ідеології і духовності. Залежно від того, який політичний табір переможе, такою й буде держава Україна, говорять «свободівці». «Ми належимо до національного табору, – підкреслив заступник голови ВО «Свобода» з питань політичної освіти О. Сич. – На сьогодні він найслабший, але за даними соціологічних досліджень, стрімко набирає сили».

О. Сич наголошує, що табір не націоналістичний, а саме національний – такий, що має об'єднати всі «здорові політичні сили», для «яких пріоритетом є інтереси української нації».

Далі О. Сич заявив: «Політичним хребтом цього табору є ВО “Свобода”. Я так кажу не тому, що представляю цю партію, я констатую це як реальність. За останніми соціологічними дослідженнями, ми в Україні вже маємо 3–4 % симпатиків. Динаміка зростання нашої популярності дозволяє стверджувати, що до парламентських виборів ми зуміємо щонайменше подвоїти свій рейтинг. Жодна інша політична сила правого спрямування не має такого результату».

«Свобода» очікує, сподівається А. Мохник, що націоналістичні організації, у тому числі ОУН (б) та ОУН (м), підтримають кандидата-націоналіста О. Тягнибока. Саме така позиція, а не словесні заклинання, визначатиме, чи належать організації до традиції ОУН чи традиції УНДО.

Ці сподівання керівників ВО «Свобода» поки не є реальними. У націоналістичних організаціях зростає прихильність до нині діючого Президента України, особливо після відомого звернення до свого українського колеги російського президента Д. Медведєва.

«Справжні українські політики-патріоти, – пише в газеті «Нація і держава»

заступник голови Київської міської організації Конгресу українських націоналістів (КУН) В. Манько, – не озираючись на рейтинг, засукавши рукава, просто роблять справу для будівництва та зміцнення держави, назва якій – Україна. Саме таким є чинний Президент В. Ющенко. Не ідеалізуючи його, ставлю собі та всім читачам запитання – чи варто його міняти? Відповідь очевидна – у жодному разі!»

Аналогічні настрої в Організації українських націоналістів (революційній), яку очолює С. Романів та ОУН, яку очолює М. Плав'юк. Об'єднання українських націоналістів (державників) ще в липні (21.07.2009 р.) надіслало листа Президенту України В. Ющенку. В ньому говориться, що Центральний провід ОУН (д) «ухвалив рішення щодо підтримки Вашої кандидатури на президентських виборах 2010 р. Українські націоналісти вважають, що Ваша діяльність протягом 2004–2009 рр. відповідає національним інтересам України, приводить до незворотності демократичних процесів, сприяє зміцненню свободи слова та української державності в цілому».

Голова Української національної консервативної партії (УНКП) О. Соскін закликає не голосувати за О. Тягнибока на президентських виборах, тому що, за його словами, «Свободу» фінансує мільярдер І. Коломойський з метою відтягнути голоси у В. Ющенка і Ю. Тимошенко.

Аналогічної думки дотримується й голова Народного руху України (НРУ) Б. Тарасюк: «Лідер ВО “Свобода” Олег Тягнибок “не тягне” на представника національно-демократичних сил. Я переконаний, що він грав і далі грає за чужим замовленням. І, навіть маючи велике бажання, не зможе заповнити нішу націонал-демократів».

Керівництво «Свободи» у фінансуванні їхньої партії олігархами категорично заперечує, заявляючи, що матеріальна допомога їм надходить від представників середнього бізнесу і підприємців, які є членами «Свободи» або поділяють їхню програму.

З наближенням президентських виборів у національно-демократичних партіях також збільшується кількість прибічників В. Ющенка.

«Очевидно, що це буде саме Ющенко, – заявив один із творців НРУ на Київщині Є. Жовтяк. – Якщо на виборах 2004 р. я щиро вірив, що він є найкращим кандидатом у Президенти, то зараз я переконаний, що він є найкращим злом з усіх кандидатів, які мають бодай примарні шанси на перемогу».

Коментуючи такий підхід частини націонал-демократів і націоналістів щодо вибору єдиного кандидата в Президенти на майбутніх виборах, член Політради ВО «Свобода» І. Фаріон зазначила, «що тактика меншого зла весь час пропонує напівправду, напівзраду, напівлюбов, напіввідповідальність, напівжиття – здеморалізовано всю країну. Пропонований вибір принаймні між усіма чотирма (два Я і два Ю) – це ніби вибір між чотирма ніжками крісла. Жодна з них не здатна втримати тіло країни. І якщо ця народна енергія знов обере одну з ніжок, то такою кульгавою на тривалий час і зостанеться» *(Матеріал підготовлено з використанням таких джерел: (glavnoe.ua/news/n31966). – 2009. – 3.09;*

(www.svoboda.org.ua). – 2009. – 22.09; *Всеукраїнське об'єднання «Свобода»*. – 2009. – № 42, 44, 45, 45; *Терен*. – 2009. – № 2; *Нація і держава*. – 2009. – № 33; *Слово Просвіти*. – 2009. – № 38; інтерв'ю представників керівництва ВО «Свобода» СІАЗ).

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Проект Державного бюджету повинна доопрацювати Верховна Рада, вважає Голова ВРУ В. Литвин.

На запитання в ефірі телеканалу „Інтер” стосовно того, яка доля чекає на проект Держбюджету-2010, він відповів: «Якщо Верховна Рада України не повертає проект бюджету до Кабінету Міністрів, це означає, що він стає власністю Верховної Ради України».

На його думку, Верховна Рада повинна до першого читання підготувати висновки, зауваження й пропозиції, і потім направити їх до Кабміну.

«Треба припинити розмови, є чи немає бюджету, а зосередити всі зусилля на тому, щоб ми зробили документ, який буде потрібен ані Кабміну, ані Президенту, ані ВР. Щоб це був бюджет для країни. Щоб це був бюджет не виживання, щоб це був бюджет, як мінімум, життя», – сказав спікер (ДЕПУТАТ.org.ua (deputat.org.ua)). – 2009. – 12.10).

***

В. Литвин вважає, що влада, яка не може забезпечити головного – реалізації визначених державних соціальних стандартів, – не має права на існування. Так Голова ВРУ відповів на запитання в ефірі телеканалу «Інтер» відносно заяви Прем'єр-міністра про те, що ВР прийняла злочин проти народу (законопроект про соціальні стандарти, який пройшов у першому читанні). В. Литвин вважає, що не можна називати злочином те, що депутати намагаються підвищити соціальні стандарти, які були прийняті ще 2000 р. і відтоді не переглядалися. «Я вважаю, що треба це списати на емоції, а нам треба емоції всім разом скерувати на те, щоб відшукати кошти, для того, щоб люди не ставили весь час питання, як прожити за нинішніх цін, за нинішніх тарифів, за нинішньої вартості медичних послуг, на пенсію в 600 грн», – сказав В. Литвин.

Спікер парламенту переконаний, що гроші для виплат нових соціальних стандартів за бажання можна відшукати. Зокрема, Голова ВРУ пропонує скоротити Державний апарат управління (ДЕПУТАТ.org.ua (deputat.org.ua)). – 2009. – 12.10).

***

В. Литвин переконаний, що жодних підстав для оголошення про

припинення коаліції немає.

Голова Верховної Ради вважає, що голосування 240 депутатів за призначення міністра закордонних справ, яке відбулося у п'ятницю, продемонструвало, що «коаліція є і працює».

На запитання про те, чи є у коаліції 226 голосів, В. Литвин відповів: «Відповідно до роз'яснення Конституційного Суду, коаліцію створюють фракції, а депутати можуть входити, виходити, ховатися, не заходити. Це вже їхня особиста справа, справа особистого їхнього сумління».

Також В. Литвин не проти оголосити про утворення нової коаліції, за умови, що буде відповідне рішення фракцій, які об'єднують 226 людей (*ДЕПУТАТ.org.ua (deputat.org.ua)*). – 2009. – 11.10).

***

Голова Верховної Ради України В. Литвин не виключає, що Президент України скористається правом вето щодо закону про Державний бюджет на 2010 р.

В. Литвин пояснив, що проект бюджету «багато в чому побудований на базі закону, який заветований Президентом (нова редакція Бюджетного кодексу)».

При цьому керівник парламенту висловив переконання, що проект бюджету «не потрібно огульно критикувати». «Верховна Рада України має зробити все, щоб підготувати такий документ, який буде бюджетом для країни, бюджетом розвитку, життя, а не бюджетом, який буде потрібний уряду, Президенту чи Верховній Раді», – зазначив він (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua)*). – 2009. – 12.10).

***

Голова Верховної Ради В. Литвин підпише закон про фінансування підготовки Євро-2012 за рахунок коштів Нацбанку.

Про це він заявив під час робочої поїздки до Чернігівської області.

В. Литвин зауважив, що Верховна Рада подолала вето Президента на цей закон, але глава держави знову ветовав цей документ, знайшовши «якісь зачіпки», і таким чином переклав відповідальність на голову парламенту.

«Я поважаю Конституцію і виконую конституційні приписи, і я в такому випадку закони підписую», – сказав В. Литвин (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*). – 2009. – 12.10).

***

Председатель Верховной Рады Украины В. Литвин не понимает, почему проектом Государственного бюджета на 2010 г. предусмотрено сокращение только финансирования Верховной Рады, при этом правительства и Президента это не коснется.

В. Литвин отметил, что, напротив, в следующем году финансирование на

содержание Президента и правительства увеличится. В частности, для Президента – на 26 %, для правительства – на 13 %, при этом сокращение финансирования парламента предусмотрено на 40 %.

«Но почему не урезали всех? Почему? А потому, что все под себя делаем, а не для людей», – сказал он.

По словам Председателя ВР, если бы состоялось сокращение финансирования всех ветвей власти, то удалось бы сэкономить 1 млрд грн, которые можно было бы направить на повышение зарплат и пенсий (*PRESIDENT.org.ua (president.org.ua). – 2009. – 12.10*).

***

У Верховній Раді України відбулося засідання підкомітету з питань майбутніх спроможностей безпеки та оборони Комітету Парламентської асамблеї НАТО з безпеки та оборони.

Заступник Голови Верховної Ради України М. Томенко у вступному слові, характеризуючи політичну ситуацію в Україні, зазначив: «За будь-яких результатів президентських виборів, що відбудуться незабаром, євроатлантичний вибір України не буде переглянутий, бо суспільство і політична еліта вже не дозволять це зробити». За його словами, нагальною проблемою нині є забезпечення стабільності і законності в країні. Суспільний запит полягає в тому, щоб в умовах кризи забезпечити економічний розвиток держави, а зовнішньополітичне питання сьогодні не є таким важливим.

М. Томенко зазначив, що питання, якими повинні бути Збройні сили України, може стати одним з основних під час президентської кампанії, оскільки не завершено дискусії стосовно того, як швидко має відбутися перехід до професійної армії. За його словами, більшість кандидатів схиляються до того, що армія має бути професійною, але по-різному висловлюються щодо термінів, принципів формування тощо.

Глава делегації НАТО, доповідач від підкомітету з питань майбутніх спроможностей безпеки та оборони С. Мирлі наголосив на тому, що ПА НАТО вітає прагнення України набути членство в НАТО і всіляко буде підтримувати її на цьому шляху.

С. Мирлі повідомив, що Парламентська асамблея вивчає різні аспекти щодо подальшого розширення НАТО, триває внутрішня дискусія, під час якої також висловлюються різні думки щодо включення України до Альянсу. За його словами, результатом цього візиту стане звіт делегації, який розглянуть члени Парламентської асамблеї.

Члени Постійної делегації Верховної Ради України в ПА НАТО, відповідаючи на запитання представників підкомітету НАТО щодо сьогоднішньої громадської думки стосовно вступу України в НАТО, зазначили, що це питання дебатується виключно під час виборчих кампаній. Загалом українське суспільство не вважає вступ до НАТО питанням першочергової ваги для себе. Дискусій з

приводу цього у ЗМІ або на рівні громад немає. Члени Постійної делегації пояснили це тим, що НАТО перестає сприйматися як військово-політичний блок, а сприймається як об'єднання демократичних сил, як цілісне означення свободи і демократії. Водночас, зазначили вони, сьогодні немає таких результатів опитувань, які засвідчили б підтримку українцями вступу своєї держави до НАТО.

Українські учасники засідання висловлювали зацікавленість у тому, щоб НАТО дало чіткий позитивний сигнал щодо перспектив набуття Україною членства в НАТО. Вони вважають, що Україна сьогодні загалом відповідає критеріям вступу до цієї Організації, більшість країн-членів НАТО підтримують це прагнення. Справа, по суті, за кількома державами, які ще не ухвалили такого рішення.

Члени підкомітету Комітету ПА НАТО з безпеки та оборони під час візиту планують відвідати Авіаційний науково-технічний комплекс ім. Антонова, а також візьмуть участь у Семінарі Р. Рота, який Верховна Рада України і Парламентська асамблея НАТО спільно проведуть у Львові (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua)*). – 2009. – 12.10).

***

Заступник Голови Верховної Ради України М. Томенко, перебуваючи з робочою поїздкою у Хмельницькій області та відповідаючи на запитання про відсутність на сьогоднішній день міністра оборони і начальника Генерального штабу Збройних сил, зауважив, що проблеми у Збройних силах України – це передовсім проблеми Головнокомандувача, а не уряду.

М. Томенко наголосив, що коли мова йде про принципові питання, то коаліція у Верховній Раді робить усе, щоб ухвалити відповідні рішення. Як приклад такого рішення він назвав обрання міністром закордонних справ П. Порошенка. «Ми голосували не стільки за П. Порошенка, скільки за наявність міністра закордонних справ в українській державі. Оскільки його відсутність – це послаблення держави, це відсутність системної роботи в зовнішньополітичній сфері», – наголосив політик.

Що стосується Міністерства оборони України, ситуації в армії, то це, за його словами, питання в першу чергу до Президента, який є Головнокомандувачем Збройних сил.

М. Томенко зазначив, що вже більше чотирьох місяців Президент не подає кандидата на посаду міністра оборони. Водночас заступник Голови Верховної Ради переконаний, що якби кандидатура відповідальної професійної людини була внесена Президентом на розгляд парламенту, Верховна Рада вже давно б затвердила таку кандидатуру (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua)*). – 2009. – 12.10).

***

Комітет у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів підтримує проект

закону про внесення змін до ст. 208 Земельного кодексу України про умови використання ділянок громадськими організаціями інвалідів.

На засіданні зазначалося, що законопроектом (реєстр. № 5120) пропонується звільнити громадські організації інвалідів, їхні підприємства (об'єднання), установи, організації від відшкодування втрат сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва у разі використання земельних ділянок для будівництва реабілітаційних установ, об'єктів фізкультури і спорту, соціального забезпечення.

Реалізація законодавчої пропозиції, наголошували народні депутати, не потребує додаткових фінансових витрат, а сприятиме державній підтримці громадських організацій інвалідів.

Члени комітету підкреслили, що Державний комітет із земельних ресурсів, Міністерства фінансів та з питань житлово-комунального господарства також підтримують законопроект.

За підсумками обговорення народні депутати вирішили підтримати законопроект (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2009. – 12.10).*

***

Комітет у закордонних справах підтримує проект закону про Службу безпеки України.

На засіданні зазначалося, що законопроект (реєстр. № 4839) розроблено на заміну чинного Закону «Про Службу безпеки України», який був прийнятий ще у 1992 р.

Члени комітету наголосили, що законопроектом пропонується вдосконалити правові основи організації та діяльності Служби безпеки України в інтересах ефективного захисту людини й громадянина, суспільства й держави від зовнішніх та внутрішніх загроз.

Комітет підкреслив також, що положення законопроекту спрямовані на створення ефективної, динамічної та гнучкої в управлінні, укомплектованої високопрофесійними фахівцями, забезпеченої сучасними матеріальними і технічними засобами спеціальної служби.

Окрім того, зауважувалося, що проектом передбачається приведення завдань, функцій і напрямів діяльності СБУ у відповідність до сучасних потреб забезпечення державної безпеки, захисту людини і громадянина, суспільства і держави від зовнішніх і внутрішніх загроз у контексті реалізації державної політики національної безпеки та інтегрування до європейських безпекових структур (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2009. – 12.10).*

***

Комітет з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин рекомендує парламенту направити на доопрацювання законопроект про внесення змін до Закону «Про свободу пересування та вільний вибір місця

проживання в Україні» (щодо реєстрації місця проживання особи).

Законопроектом (реєстр. №4532-1) пропонується доповнити перелік документів, які мають подаватися для реєстрації місця проживання фізичної особи, довідкою, яка засвідчує її право власності на таке житло або письмову згоду власника цього житла (**Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2009. – 12.10).**

***

Група депутатів з 15-ти чоловік зареєструвала у ВРУ проект закону про внесення змін до Кримінального кодексу України (щодо встановлення кримінальної відповідальності за організацію та проведення азартних ігор), № 5199, який передбачає посилення відповідальності за порушення Закону України «Про заборону грального бізнесу в Україні». «Гральний бізнес в Україні – ганебне, злочинне і аморальне явище економічного та соціального життя країни – став справжнім національним лихом», – зазначено в пояснювальній записці до документа.

Автори законопроекту вважають, що встановлення штрафу за порушення зазначеного закону не є достатньо ефективним. І у зв'язку з цим пропонують ввести кримінальну відповідальність за відновлення грального бізнесу: позбавленням волі на строк від чотирьох до шести років незалежно від розміру отриманого доходу, та від восьми до 10 років за повторне здійснення злочину.

Таким чином зазначений законопроект спрямований на припинення незаконної діяльності «інтерактивних клубів», організації азартних ігор в електронних (віртуальних) казино, інтернет-кафе (**ДЕПУТАТ.org.ua (deputat.org.ua). – 2009. – 10.10).**

***

Депутати оскаржили в Конституційному Суді підвищення акцизів на алкоголь. Про це повідомляє сайт КС.

45 депутатів оскаржили норми закону щодо акцизного збору від 31 березня 2009 р., згідно з яким акцизи були підвищені з 1 липня.

Подання перебуває на вивченні в колегії суддів (**Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2009. – 12.10).**

***

Народний депутат «Нашої України» С. Аржевітін переконаний, що у бюджеті 2010 р. урядом знову закладається гра з цінними паперами.

За його словами, це приведе до стрімкого зростання інфляції, повідомляє прес-служба партії.

«У норми бюджету наступного року закладається гра з цінними паперами – це для Кабміну хороший інструмент для залучення живих грошей. Однак, як відомо, НБУ грошей на купівлю цінних паперів не має. Відтак, Нацбанк через тиск

уряду продовжуватиме емісію», – говорить С. Аржевітін.

Він вважає, що уряд захопився цим інструментом (*Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2009. – 12.10).*

***

Первый заместитель лидера фракции Партии регионов А. Ефремов считает, что средства для повышения зарплат и пенсий можно было бы найти за счет введения платы за въездные визы в Украину.

А. Ефремов напомнил, что украинцам в большинстве случаев, выезжая за границу, приходится платить определенную сумму за визу в другую страну, в то же время въезд в Украину бесплатный.

По его словам, по подсчетам специалистов нынешнего состава Министерства финансов, введение платы за визы на уровне 35 евро позволит ежегодно иметь прибыль в размере 3,2 млрд грн. «Это как раз сумма, чтобы повысить людям пенсии и зарплаты», – сказал он.

А. Ефремов также отверг мнение о том, что введение платы за визы может уменьшить количество бизнесменов, заинтересованных вкладывать инвестиции в Украину. «Я не думаю, что 35 евро – это какая-то страшная сумма для таких людей», – сказал он (*PRESIDENT.org.ua (president.org.ua). – 2009. – 12.10).*

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Сьогодні, 13 жовтня, о 13.30 відбудеться чергове засідання Ради національної безпеки і оборони України під головуванням Президента України В. Ющенка.

До порядку денного засідання РНБОУ внесено, зокрема, такі питання: про забезпечення національних інтересів у сфері використання ядерної енергії; про обороноздатність держави та діяльність органів державної влади із забезпечення національних інтересів у військовій сфері, а також невідкладних заходів щодо спроможності Збройних сил України та інших військових формувань виконувати конституційні завдання (у закритому режимі) (*Західна інформаційна корпорація (zik.com.ua). – 2009. – 13.10).*

***

Президент В. Ющенко отказался подписать закон об обязательстве Национального банка перечислить 9,8 млрд грн в государственный бюджет на подготовку к проведению чемпионата Европы по футболу в 2012 г.

Об этом говорится в сообщении, размещенном на официальном сайте Президента.

«Не могу подписать закон от 21 августа 2009 г. № 1608-VI «О внесении

изменений к Закону Украины „О государственном бюджете на 2009 г.” и некоторых других законов Украины», – говорится в письме В. Ющенко к Раде.

Президент предлагает парламенту в соответствии с Конституцией повторно рассмотреть этот закон вместе с его предложениями.

В. Ющенко напомнил, что после того, как Верховная Рада преодолела его вето на этот закон, он ветировал его повторно, а парламент второй раз вето не преодолевал.

Президент отметил, что в случае опубликования этого закона вопреки установленной Конституцией процедуре он будет вынужден обжаловать его в Конституционном Суде (*Четверта влада (www.4vlada.net). – 2009. – 12.10).*

***

Президент Украины В. Ющенко ввел министра иностранных дел П. Порошенко в состав Совета национальной безопасности и обороны Украины. Соответствующий Указ № 818/2009 «О внесении изменения в Указ Президента Украины от 21 января 2008 г. № 43» размещен на официальном сайте главы государства (Четверта влада (www.4vlada.net). – 2009. – 12.10).

***

Президент В. Ющенко вимагає від уряду підвищення рівня безпеки енергетичних об'єктів та розвитку гідроенергетики України.

В. Ющенко доручив уряду забезпечити:

– проведення у місячний строк позачергового обстеження гідротехнічних споруд і устаткування, систем управління, регулювання та захисту всіх гідроелектростанцій Дніпровського та Дністровського каскадів, а також організацію нагляду за ними;

– модернізацію за світовими стандартами автоматизованих систем керування технологічними процесами та систем локальної автоматики, які безпосередньо забезпечують роботу устаткування агрегатного рівня гідроелектростанцій;

– виконання заходів щодо реконструкції ГЕС Відкритого акціонерного товариства «Укргідроенерго», добудови першої черги Дністровської ГАЕС у складі трьох гідроагрегатів, будівництва Канівської ГАЕС та Ташлицької ГАЕС у строки, передбачені планом заходів на 2006–2010 рр. щодо реалізації Енергетичної стратегії України на період до 2030 р.

Також Президент вимагає від уряду передбачити в держбюджеті на 2010 р. видатки на продовження будівництва автотранспортної магістралі через р. Дніпро у м. Запоріжжі та завершення аварійно-відбудовних робіт на автодорожньому переїзді греблі Дніпровської ГЕС (м. Запоріжжя);

Крім того, уряд має у тримісячний строк розробити галузеву комплексну програму реконструкції гідроелектростанцій і будівництва нових об'єктів гідроенергетики та опрацювати питання щодо приватизації об'єктів малої гідроенергетики (*Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2009. – 12.10).*

***

Президент Украины В. Ющенко считает, что для восстановления исторической правды нужно не только помнить о героях, но и знать о палачах, предателях нации.

Об этом он сказал, выступая перед открытием Музея жертв коммунистических репрессий в урочище «Демьянов лаз» вблизи Ивано-Франковска в воскресенье, 11 октября.

В. Ющенко также напомнил, что во многих городах и селах Украины до сих пор стоят «идолы коммунистических вождей – тех, кто презирал, расстреливал, ненавидел наш народ, тех, кто обрек на смерть в разные годы... миллионы и миллионы украинцев».

Он назвал циничными любые попытки обелить Сталина, отрицать или приуменьшать катастрофу Голодомора, оправдывать массовые репрессии 20-х, 30-х, 40-х или 50-х годов.

«Эти попытки не принесут их авторам ничего, кроме позора. Мы не допустим реванша посткоммунистических и проимперских сил», – заверил Президент Украины.

Он подчеркнул, что многие годы создавалась «лакированная» история Украины. «История создавалась, чтобы не навредить никому. В конце концов, за этим “лаком” была потеряна наша правдивая украинская история, потеряна правда», – заявил В. Ющенко.

Президент призвал к восстановлению исторической правды, поскольку без собственной истории никогда не будет своего государства (*Вовремя.info* (www.vovremya.info). – 2009. – 12.10).

***

Президент Украины В. Ющенко уверен, что новый министр иностранных дел П. Порошенко будет реализовывать его внешнеполитический курс. При этом он подчеркнул, что главная составляющая этой политики – отстаивание национальных интересов и развитие добрососедских отношений со всеми странами.

В. Ющенко отметил, что за последние шесть месяцев, пока не было министра иностранных дел, Украина много потеряла в отношениях со странами-соседями, Европейским Союзом, Соединенными Штатами Америки и другими государствами.

«Нам сегодня нужно это догнать, проделать ту работу, которая за шесть месяцев не была сделана, – усилить наши отношения», – сказал Президент.

Президент поблагодарил всех народных депутатов, которые поддержали предложенную им кандидатуру министра иностранных дел (*Версии.com* (www.versii.com). – 2009. – 9.10).

***

Президент України В. Ющенко пропонує парламенту відповідно до Конституції повторно розглянути закон про внесення змін до Держбюджету-2009 разом із пропозиціями глави держави (лист від 4 вересня ц. р.). Про це йдеться в листі Президента України до Верховної Ради.

В. Ющенко нагадав, що 6 жовтня Верховна Рада прийняла постанову, п. 1 якої йому запропоновано забезпечити виконання конституційної процедури набрання чинності Законом «Про внесення змін до Закону “Про Держбюджет України на 2009 р.” та деяких інших законів України», невідкладно оприлюднивши текст зазначеного документа за підписом Президента.

У зв'язку з цим глава держави зауважив: названий закон був повернутий до парламенту для повторного розгляду, оскільки під час свого розгляду 21 серпня 2009 р. зазнав певних змін.

Згідно з рішенням Конституційного Суду від 07.07.1998, нагадав В. Ющенко, якщо Верховна Рада, відхиливши або повністю врахувавши пропозиції Президента, за своєю ініціативою вносить до закону додаткові зміни, не передбачені пропозиціями глави держави, то змінений у такий спосіб закон підпадає під дію ч. 2 ст. 94 Конституції. Йдеться, власне, про те, що Президент має право повернути такий закон для нового розгляду парламентом зі своїми вмотивованими і сформульованими пропозиціями – або підписати його, взяти до виконання та офіційно оприлюднити.

Крім того, на незмінності тексту закону в разі відхилення всіх пропозицій Президента наголошено також у рішенні КС від 07.07.2009 (справа про конституційно встановлену процедуру набрання чинності законом).

Власне з огляду на викладене та керуючись ч. 2 ст. 94 Конституції, Президент і повернув закон про внесення змін до Держбюджету-2009 до Верховної Ради для повторного розгляду.

При цьому В. Ющенко наголосив: за вищезгаданим рішенням КС від 07.07.1998 застосоване Президентом щодо прийнятого закону вето має своїм юридичним наслідком скасування останніх результатів голосування за цей документ і відкриття процедури його повторного розгляду у Верховній Раді, яка зі свого боку має право враховувати або ні пропозиції глави держави та прийняти закон знову.

За нормами ч. 4 ст. 94 Конституції Президент зобов'язаний підписати закон та офіційно оприлюднити його, якщо під час повторного розгляду він знову прийнятий не менш як двома третинами голосів ВР. Натомість, відзначає в листі В. Ющенко, закон, про який йдеться, повторно парламентом не розглядався, не приймався і був надісланий главі держави постановою Верховної Ради.

«Враховуючи викладене, не можу підписати закон від 21 серпня 2009 р. № 1608-VI “Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2009 р.» та деяких інших законів України” і пропоную парламенту відповідно до Конституції повторно розглянути його разом із пропозиціями

Президента».

Водночас, зазначається в листі до Верховної Ради, у разі опублікування згаданого закону всупереч установленій Конституцією процедури розгляду, ухвалення та набрання ним чинності Президент змушений буде оскаржити його у Конституційному Суді (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2009. – 12.10).

***

Прем'єр-міністр України Ю. Тимошенко відбула з робочою поїздкою до Волинської області.

Під час поїздки глава уряду ознайомиться з роботою ВАТ «Луцький автомобільний завод» та поспілкується з трудовим колективом. Крім того, Ю. Тимошенко візьме участь в урочистому відкритті кардіологічного центру обласної клінічної лікарні (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*). – 2009. – 13.10).

***

Кабинет Министров Украины и руководство Киевской горадминистрации договорились о возвращении уровня тарифов на жилищно-коммунальные услуги с 1 ноября текущего года.

Об этом во время брифинга сообщила Премьер-министр Украины Ю. Тимошенко.

«Мы достигли понимания с руководством города Киева, с мэрией столицы и по требованию правительства было принято совместное решение о возвращении старых тарифов с 1 ноября текущего года», – сказала она (*Четверта Влада (www.4vlada.net)*). – 2009. – 13.10).

***

Уряд вніс до парламенту доопрацьований законопроект про скасування ринкового збору та наполягає на його терміновому ухваленні.

Прем'єр-міністр повідомила, що разом із законопроектом направить звернення до Голови Верховної Ради В. Литвина та керівництва профільних комітетів ВР з пропозицією розглянути та прийняти цей документ як першочерговий у наступний вівторок, 20 жовтня.

Вона також додала, що скасування ринкового збору – «це якраз і є одним з важливих антикризових заходів, який знижує податкове навантаження» на підприємців (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*). – 2009. – 12.10).

***

В условиях кризиса правительство обязано поддерживать отечественного производителя, в том числе и оборонную отрасль, считает Премьер-министр Украины Ю. Тимошенко.

«Бюджет, который составляется во время кризиса, обязан поддерживать наше

родное производство, в том числе и оборонное», – сказала Ю. Тимошенко в субботу в Запорожье, отвечая на вопрос, как она относится к замечаниям Президента В. Ющенко о недостаточном финансировании украинских Вооруженных сил.

Премьер добавила, что и на следующий год правительство намерено выделить значительные суммы для поддержания оборонной промышленности.

По словам Ю. Тимошенко, она понимает и принимает критику бюджета, однако подчеркнула, что эта критика связана и с предстоящими президентскими выборами (*PRESIDENT.org.ua (president.org.ua)*. – 2009. – 12.10).

***

12–14 октября в Киеве проходит девятое совещание руководителей иностранных дипломатических учреждений Украины, сообщает пресс-служба МИД Украины. Главная тема – «Задачи внешнеполитической службы Украины в укреплении национальной безопасности Украины на фоне современных вызовов и угроз».

Программой совещания предусмотрены выступления Президента Украины В. Ющенко, встречи с Председателем Верховной Рады В. Литвином и Премьер-министром Ю. Тимошенко. Кроме того, планируется посещение руководителями иностранных дипучреждений АНТК им. Антонова (*Versii.com (www.versii.com)*. – 2009. – 12.10).

***

Кабинет Министров Украины выделил пяти министерствам и ведомствам 47 млн грн для поддержания связей с зарубежной диаспорой. Об этом говорится в сообщении ВРУ от 12 октября.

«Кабмин распределил средства на поддержку связей с диаспорой между МИД, которому досталось 15 млн грн, Министерством культуры и туризма (20 млн), Министерством образования (5 млн), Госкомитетом по телевидению и радиовещанию (3 млн) и Госкомитетом по делам национальности и религий (4 млн грн)», – говорится в сообщении.

Деньги для связей с диаспорой выделены за счет перераспределения средств стабилизационного фонда (*НОВЫЙ МОСТ (www.new-most.info)*. – 2009. – 12.10).

***

В Конституционный Суд Украины поступило представление Президента Украины В. Ющенко относительно конституционности пяти постановлений Кабинета Министров, касающихся привлечения государственными предприятиями иностранных кредитов, сообщили в пресс-службе Конституционного Суда Украины.

Суд получил это представление 9 октября. Речь идет о постановлениях Кабмина «О привлечении государственным предприятием для снабжения

медицинских учреждений «Укрмедснаб» в 2009 г. иностранного кредита для реализации инвестиционного проекта для обеспечения лечебно-профилактических учреждений оборудованием, транспортными средствами, изделиями медицинского назначения и лекарственными средствами под государственную гарантию» от 5 августа 2009 г. № 819, «О внесении изменений в постановление Кабинета Министров от 5 августа 2009 г. № 819» от 9 сентября 2009 г. № 993, «О привлечении Национальной акционерной компанией “Украгролизинг” в 2009 г. иностранного кредита под государственную гарантию для реализации инвестиционного проекта внедрения ресурсосохранных технологий с закупкой технических средств для заготовки молока и его хранения» 9 сентября 2009 г. № 1012 и других (*Четверта Влада (www.4vlada.net)*). – 2009. – 12.10).

***

Президент Украины В. Ющенко не намерен срывать президентские выборы. Об этом в эфире «5 канала» заявила заместитель главы Секретариата Президента М. Ставнийчук.

«Хотела бы опровергнуть окончательно все спекуляции, которые сейчас ведутся, что именно Президент, обращаясь к КС, оттягивает избирательный процесс, хочет сорвать избирательный процесс. Это полная бессмыслица», – заявила М. Ставнийчук.

При этом замглавы СП отметила, что в настоящее время в КСУ находятся представления депутатов, которые обжалуют отдельные положения новой редакции закона о выборах Президента.

По словам М. Ставнийчук, у Конституционного Суда нет оснований для признания закона неконституционным в целом, и Президент не просил КСУ это сделать (*УРА-Информ (ura-inform.com)*). – 2009. – 12.10).

***

Резкое сокращение реестра избирателей в отдельных областях Украины – результат добросовестной работы сотрудников службы реестра в этих регионах, и не является результатом политических интриг, заявил руководитель ЦИК В. Шаповал.

В частности, на вопрос о том, почему в Донецкой и Днепропетровской областях реестр был сокращен на 100 тыс. человек, а в Закарпатской области – только на 279, руководитель ЦИК ответил: «Тенденции мне известны. В одних случаях списки избирателей действительно уточняются, в других, по-моему, происходит имитация деятельности».

При этом В. Шаповал уверен, что подобный дисбаланс в сокращении реестра избирателей не является результатом деятельности избирательных штабов (*PRESIDENT.org.ua (president.org.ua)*). – 2009. – 12.10).

***

Обжалование результатов президентских выборов в суде приведет к резкой и жесткой реакции со стороны проигравшей стороны, что может стать причиной политической катастрофы, заявил руководитель ЦИК В. Шаповал.

«Если претензия проигравшего обернется результативным судебным решением, это станет катастрофой. Если одну из сторон лишат победы при помощи суда, реакция этой стороны наверняка окажется эмоциональной, резкой и жесткой. Что грозит непредсказуемыми последствиями для государства. Советовал бы задуматься над этим тем, кто всерьез вынашивает подобные планы», – заявил В. Шаповал.

При этом он не исключает, что кандидаты на пост Президента Украины, потерпевшие поражение на выборах, все же попытаются реализовать сценарий судебной отмены результатов волеизъявления (***PRESIDENT.org.ua (president.org.ua). – 2009. – 12.10.***)

***

У жовтні – листопаді Україну відвідають експерти ЄС, які вивчатимуть можливість продовження діалогу про безвізовий режим.

Про це сказав постійний представник України при ЄС А. Веселовський на брифінгу в рамках дев'ятої наради керівників закордонних дипломатичних установ України.

За словами А. Веселовського, за результатами цього візиту буде підготовлено спільну доповідь посадових осіб на саміт Україна-ЄС 4 грудня в Києві, у якій йтиметься про те, «чи можемо ми починати безвізовий діалог у більш конкретному вимірі, чи можемо ми зараз думати про дорожню карту».

Представник України при ЄС зауважив, що в цьому питанні багато чого залежатиме від МВС, Держприкордонслужби і частково Міністерства закордонних справ, які працюватимуть з експертами.

За його словами, експерти їздитимуть по Україні, відвідуватимуть районні відділи внутрішніх справ й цікавитимуться, «як ми робимо документи і кому» (***Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2009. – 13.10.***)

ПОЛІТИКА

Кировоградская областная организация партии «Наша Украина» на заседании совета приняла решение о выходе из состава партии. Об этом сообщили в областной организации.

По словам источника, в заявлении по этому поводу отмечается, что одной из причин такого решения стало то, что с 2006 г. в партии начались

недемократические процессы, в частности «подковерные» договоренности отдельных партийных руководителей.

В организации также отметили, что в документе говорится о том, что после заявления Кировоградской городской организации о поддержке Ю. Тимошенко на выборах Президента, против членов партии, которые инициировали заявление, начались политические репрессии.

В заявлении указано, что антидемократические процессы в НУ стали необратимыми, а партию превратили в закрытое акционерное общество, в котором не допускается свобода слова и мысли.

Кировоградская городская организация «Нашей Украины» 29 сентября приняла решение о поддержке на президентских выборах кандидатуры Ю. Тимошенко (*Четверта влада (www.4vlada.net)*. – 2009. – 12.10).

***

Партия регионов заявила, что проведет новый закон о госзакупках, который устраним тотальную коррупцию, дискриминацию и неэффективное использование бюджетных средств. «Мы сэкономим государству 50 млрд грн – сумма, которая сейчас тратится на откаты чиновникам. Эти средства пойдут на инвестиции, повышение социальных гарантий и возвращение госдолга. Мы дадим надежную опору для развития предпринимательства», – сообщает пресс-служба Партии регионов.

По словам представителей оппозиции, вся вина за сложившуюся ситуацию ложится лично на Ю. Тимошенко. «За 2008 г. и половину 2009 г., на госзакупках правительство растранило или попросту говоря – украли 40 млрд. Давайте возьмем эти деньги, и у правительства хватит денег, чтобы профинансировать не только повышение жизненного уровня, но и пару хороших инвестиционных программ», – заявила народный депутат от Партии регионов, член Комитета ВРУ по вопросам экономической политики, министр оппозиционного правительства И. Акимова (*ОЛИГАРХ.Net (oligarh.net)*. – 2009. – 9.10).

***

9 жовтня відбулася конференція Київської міської організації «Нашої України». Конференція обрала головою організації Ю. Єханурова. За таке рішення делегати проголосували одноголосно.

Також конференція обрала раду організації у складі 46 осіб та контрольно-ревізійну комісію. Крім того було обрано делегатів на VIII з'їзд партії, який відбудеться невдовзі. Наприкінці заходу за рішенням конференції до лав партії було прийнято 21 особу (*Майдан (maidan.org.ua)*. – 2009. – 11.10).

***

Партия «Единый центр» не определилась с кандидатом, которого будут поддерживать на президентских выборах. Об этом сообщил председатель

партии И. Криль.

«Сегодня говорить о том, кто кого будет поддерживать, рано, пусть все те люди, которые сделали что-то хорошее, заявят об этом, и только тогда мы будем говорить о том, кого мы будем поддерживать», – отметил И. Криль.

На уточняющий вопрос, будет ли ЕЦ выдвигать своего кандидата, политик отметил, что до выдвижения еще достаточно много времени, и ситуация в стране может поменяться. «Поэтому мы не исключаем возможности выдвижения своего кандидата», – подчеркнул И. Криль.

В то же время политик считает, что сейчас не обязательно, чтобы каждая партия имела своего кандидата, поскольку в некоторой степени это является обманом людей. «Говорить о том, что мы выдвигаем кандидата, который наберет 1–2 % и не победит на выборах, – означает, что эта кампания используется не для общества, а для себя», – сказал И. Криль (*ИнтерМедиа консалтинг (www.intermedia.org.ua). – 2009. – 12.10).*

***

Глава общественной инициативы «Фронт змін» А. Яценюк считает, что ситуацию с невозвратом кредитов в условиях финансового кризиса нужно решать путем их реструктуризации. Такое мнение он высказал в эфире одной из ужгородских телерадиокомпаний, сообщает пресс-служба «Фронта змін». «Мы вынуждены будем пойти на реструктуризацию по тем кредитам, которые люди не могут заплатить. Потому что банку не нужна ни квартира, ни машина этого человека – это никто не купит. Поэтому мой шаг и мой путь – это реструктуризация задолженностей», – подчеркнул А. Яценюк.

Он пояснил механизм такой реструктуризации: «Мы будем смотреть, сколько человек зарабатывает, сколько он может погасить, а также – сколько нужно помочь банку за счет Национального банка. Такое соглашение на троих даст возможность и кредит погасить, и банк спасти, и остаться всем при своих позитивных интересах».

По мнению политика, проблема кредитов населения имеет системный характер и обусловлена существующей государственной экономической политикой. «Как мы жили в последнее время? Мы за последние несколько лет наодалживали у внешнего мира 100 млрд долл. За эти 100 млрд еще одну страну можно было построить», – резюмировал А. Яценюк (*Четверта влада (www.4vlada.net). – 2009. – 12.10).*

ЕКОНОМІКА

Група «Метинвест», крупнейший горно-металлургический холдинг в Украине, наращивает реализацию металлопродукции на внутреннем рынке

Украины и в странах ближнего зарубежья, увеличив в сентябре поставки сортового, фасонного и плоского проката в эти регионы на 18,5 % по сравнению с аналогичным периодом прошлого года – до 140 тыс. т.

Как сообщается в пресс-релизе компании, отгрузки на внутренний рынок Украины через компанию «Метинвест-Украина» составили 83 тыс. т, экспорт в страны СНГ через компании «Метинвест-Украина» и «Метинвест Евразия» – 57 тыс. т.

Наибольший рост наблюдался в продажах промышленного сортамента – катанки, рельсов и плоского проката – благодаря выигранным тендерам и привлечению новых клиентов в данных сегментах, поясняется в пресс-релизе.

«Мы уверены, что одна из причин увеличения нашей доли в общем спросе на металлопродукцию – это предпринятые нами меры по улучшению эффективности работы наших предприятий, а также качество обслуживания наших клиентов. Тем не менее, все еще нет четкого сигнала, что реальный спрос растет, и то, что сейчас происходит на рынке, может объясняться пополнением складских запасов», – отметил директор дивизиона стали и проката ООО «Метинвест Холдинг» Д. МакЛахлан, которого цитирует пресс-служба (*ОЛИГАРХ.Net (oligarh.net)*). – 2009. – 12.10).

***

ДК «Газ Украины» заключила договоры относительно снабжения природного газа на протяжении отопительного сезона 2009–2010 гг. с более чем 200 предприятиями коммунальной теплоэнергетики (ТКЭ), которые обеспечили стопроцентные расчеты с компанией за газ, потребленный на протяжении прошлого отопительного сезона (с 1 октября 2008 г.). Об этом сообщили в пресс-службе ДК «Газ Украины».

В сообщении отмечается, что в то же время достаточно много предприятий ТКЭ (из более чем 1000 всех предприятий ТКЭ) до сих пор не смогли провести расчеты за потребленный с октября прошлого года газ и заключить со своей стороны договоры на снабжение природного газа в новом отопительном сезоне. Их задолженность перед компанией за потребленный на протяжении отопительного сезона 2008–2009 гг. газ составляет свыше 2,748 млрд грн (уровень оплаты – 67 %).

Кроме того, свыше 774 млн грн составляет долг перед компанией «Киевэнерго» (уровень оплаты – 57 %).

Низкий уровень расчетов предприятий теплокоммунэнерго, которые не смогли обеспечить выполнение собственных договорных обязательств относительно стопроцентной оплаты за газ, осложняет подготовку к работе в осенне-зимний период 2009–2010 гг., заключение ими договоров по закупке в необходимых объемах природного газа (*Вовремя.info (www.vovremya.info)*). – 2009. – 12.10).

***

Украина к началу второй декады октября намолотила почти 41 млн т зерна при средней урожайности 28,8 ц с га, сообщила пресс-служба Министерства аграрной политики.

Как отмечается в сообщении, в частности, намолот кукурузы составил 2,72 млн т, гречихи – 218 тыс. т, проса – 139 тыс. т.

Хозяйства также собрали почти 5 млн т семян подсолнечника при урожайности 15,2 ц/га, и 4 млн т сахарной свеклы.

К началу второй декады октября аграрии засеяли озимыми зерновыми 5,7 млн га (*Вовремя.info (www.vovremya.info)*. – 2009. – 12.10).

***

Морские торговые порты Украины приведут морской хозяйственный комплекс к банкротству. Об этом заявил председатель правления стивидорной компании «Трансинвестсервис» (ООО «ТИС») А. Ставницер в интервью газете «Урядовий кур'єр». По его словам, эти структуры в нынешнем своем виде являются рудиментом советской экономики.

«Декларируя сверхприбыли, порты в реальности являются убыточными предприятиями. Ведь на основную стивидорную деятельность приходится лишь 30–35 % от общего дохода предприятия, а остальные доходы – это фактически дотации с государственных средств.

А. Ставницер отметил, что основную же часть от миллиардных доходов украинские порты получают за различные портовые сборы (более 10 пунктов. – Ред.). В некоторых портах их уровень превышает 60 % от всего дохода предприятия. К примеру, в прошлом году в Южном МТП эта сумма составила более 300 млн грн. Из них 260 млн порт должен был бы инвестировать в основные фонды предприятия. В то же время было обновлено лишь 11 % инфраструктуры. «Разве было бы не логично, чтобы эти миллионы, которые морские перевозчики платят за использование государственного имущества – акватории и причалов – шли напрямую собственнику – в государственный бюджет, – заявил А. Ставницер. – По нашим подсчетам без такого посредничества государственный бюджет получил бы дополнительно до 2 млрд грн в год. Это существенная часть суммы, которой недостает в проекте бюджета-2010» (*Версии.com (www.versii.com)*. – 2009. – 9.10).

***

Экспортеры зерна, пшеничного та житнього борошна зможуть отримати відшкодування податку на додану вартість (ПДВ) аміачною селітрою з Аграрного фонду.

Відповідні поправки у свою лютневу постанову № 86 Кабінет Міністрів вніс постановою № 1058 від 7 жовтня, оприлюдненою в понеділок (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2009. – 12.10).

***

Промінвестбанк (ПІБ) збільшує статутний капітал на 4 млрд грн – до 5,299 млрд грн. Про це йдеться в повідомленні прес-служби банку.

Відповідно до повідомлення, акціонери банку на загальних зборах 12 жовтня затвердили результати закритого розміщення акцій та внесли зміни до статуту банку у зв'язку зі збільшенням статутного капіталу.

«Таким чином, він (статутний капітал) буде становити близько 5,3 млрд грн, що дає можливість Промінвестбанку увійти до п'ятірки найбільших українських банків за розміром статутного капіталу і виконувати всі нормативи Національного банку України», – говориться в повідомленні *(Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2009. – 12.10).*

***

Волатильність обмінного курсу гривні може зрости 13 жовтня, коли очікується підписання спікером Верховної Ради В. Литвином закону, що зобов'язує Національний банк України (НБУ) перерахувати 9,8 млрд грн на фінансування Євро-2012, а по суті, здійснити грошову емісію на зазначену суму.

Про це йдеться в прес-релізі компанії Astrum Investment Management.

«Цей крок багатьма на ринку сприймається як передвісник девальвації гривні», – вважає економіст компанії О. Блінов.

Стосовно торгів у понеділок на валютному міжбанку, експерт зазначив, що обмінний курс практично не рухався протягом дня.

За повідомленнями учасників торгів, обсяги торгів були дуже низькими. Міжбанківський валютний ринок закrywся котируваннями UAH/USD 8,2770–8,3025: гривня втратила тільки 0,1 % відносно долара *(Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2009. – 13.10).*